

Nr 245.

Av herr **Norman m. fl.**, om *ändring av grunderna för vissa riksdagsmannapensioner.*

Då pensionsrätten för riksdagsmän infördes år 1947, stadgades att riksdagsman, som tillhört riksdagen minst åtta år före fyllda 65 år, skulle äga rätt till pension, dock att den som avgått från riksdagsmannauppdraget före den 1 januari 1945 ej skulle komma i åtnjutande av pension med mindre han varit ledamot av riksdagen minst sexton år. Genom beslut av 1951 års riksdag uppmjukades reglerna för pensionsrätt bl. a. på så sätt, att riksgäldsfullmäktige tillades befogenhet att dispensera från bestämmelserna om den stadgade minimitiden av 8 respektive 16 år. Det framhölls då i konstitutionsutskottets utlåtande nr 24, att denna rätt till dispens endast skulle få komma till användning, då blott en mindre brist förelåg i den stadgade minimitiden och då särskilt ömmande omständigheter i övrigt voro för handen. Uppspaltningen mellan de riksdagsmän, som lämnat sitt riksdagsmannauppdrag före den 1 januari 1945, och dem, som avgått från riksdagsmannauppdraget efter detta datum, kvarstår fortfarande.

Under den tid som förflutit, sedan riksdagsmannapensionerna infördes, synes emellertid den allmänna uppfattningen om rätt till pension ha ändrats till pensionstagarnas fördel. Reglerna för den enskildes rätt till pension ha i allmänhet mildrats. Härtill torde i viss mån utfallet av nu gällande löneplan för statsanställda ha bidragit. Genom systemet med nettolöner erhålla samtliga ordinarie statstjänstemän utöver lön enligt löneplan bl. a. avgiftsfria pensionsförmåner (pension eller livränta) vid uppnådd pensionsålder, även om antalet tjänstår är mycket litet, varvid dock pensions eller livräntans storlek anpassas efter antalet tjänstår. Många enskilda företag ha också, en del med det ovan relaterade exemplet för ögonen, på ett berömvärt sätt intresserat sig för att bygga upp vidgade pensionsmöjligheter för sina anställda och f. d. anställda.

Mot den uppspaltning i pensionsförmåner, som ägt rum mellan riksdagsledamöter, som lämnat sitt uppdrag före den 1 januari 1945, och sådana som avgått eller avgå efter nämnda tidpunkt, talar dessutom det faktum, att staten knappast i övrigt upprätthåller en sådan gränsdragning mellan personer som avgått före antagande av nya regler och personer som avgått efter sådan ändring. Riksdagen har vid olika tillfällen företagit höjning av redan utgående pensioner till statens tjänstemän. De som avgått från sitt riksdagsmannauppdrag före den 1 januari 1945 och vid en tid, då penningvärdet var avsevärt högre än nu, äro även missgynnade genom att de fullgjort sitt värv i tider med annan måttstock vid värderingen av

deras utförda uppdrag och erhållna förmåner. Det ändrade penningvärdet utsätter dem ofta för ett hårt tryck.

Ett övervägande av här redovisade synpunkter har lett till att vi ansett skäligt att taga upp till prövning frågan om icke tiden nu är inne att utplåna den klyfta i pensionsförmåner, som uppstått mellan dem, som stodo kvar vid riksdagsmannauppdraget efter den 1 januari 1945, och dem, som redan tidigare avgått. Vi kunna icke finna något skäl, som talar för att riksdagsmän, som fullgjort sitt uppdrag i gångna tider och med sämre förmåner, skola ha sämre möjligheter till pension än de, som lämnat eller lämna sitt uppdrag vid senare tidpunkter. Det principiellt riktiga är, anse vi, att båda grupperna tillförsäkras pension efter samma villkor. Även de som avgått från riksdagsmannauppdraget före den 1 januari 1945 böra alltså tillerkännas pension efter en stadgad minimitid av 8 riksdagsår och efter samma villkor, som gälla för riksdagsmän, som lämnat sitt uppdrag efter den 1 januari 1945. Ett riksdagsbeslut i antydd riktning skulle skänka rättvisa åt den år från år minskande gruppen av riksdagsledamöter, som avgått från sitt riksdagsmannauppdrag före den 1 januari 1945.

Med stöd av vad som ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att bestämmelserna för riksdagsmannapension för de riksdagsledamöter, som avgått från riksdagsmannauppdraget före den 1 januari 1945, skola ändras så, att pension skall utgå efter samma stadgade minimitid av riksdagsår och med samma efter antalet riksdagsår stigande belopp, som gälla för pension till riksdagsledamöter, som avgått eller avgå efter den 1 januari 1945, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderlig lagtext.

Stockholm den 26 januari 1952.

David Norman.

B. A. Nilsson.

Bernhard Näsård.

Lars E. Andersson.

Osc. Werner.

John Björck.

Gärda Svenson.

Olof Pålsson.

P. J. Näslund.
